

Lokal Utvecklingsplan

Utomskogens med kringliggande byar

Bollnäs kommun, Gävleborgs län

April 2019

Foto: Lisbeth Thyren

**Det kommer att krävas mycket arbete och ta lång tid,
men det är en stor utmaning för oss alla som bor i bygden.**

Och arbetet har redan påbörjats!

Lokal Utvecklingsplan

Arbetet med att ta fram denna lokala utvecklingsplan startade med ett öppet möte den 27 januari 2019.

Vid detta möte genomfördes ett processarbete som utgick från frågan;

Med VAD/HUR kan vi tillsammans utveckla Utomskogens och omkringliggande byars framtid?

Processarbetet ledde fram till att det skapades åtta olika utvecklingsområden:

- *Landskapet*
- *Föreningshuset*
- *Föryngring*
- *Arbetsstillfällen*
- *Infrastruktur*
- *Opinion*
- *Marknadsföring*
- *Hantverk och metoder*

Det gemensamma materialet har därefter sammanställts.

Sammanställningen justerades och kompletterades i omgångar för att slutligen redigeras av en mindre grupp deltagare.

Arbetsgruppernas arbete kompletterades med en gemensamt framtagen SWOT-analys, som beskriver Utomskogen-bygdens *styrkor, svagheter, möjligheter och hot*.

Den Lokala Utvecklingsplanen bör ses som ett ”levande material” och kan därför uppdateras i takt med det framtida arbetet med ett förverkligande av planens viljeinriktning.

Vår bygdeprofil

Mitt i centrum av Utomskogen ligger centralt, det är dessutom den centrala punkt som en stor del av den gemensamma utvecklingen i Utomskogen har kretsat kring. Det byggdes i början av 1920-talet av den då blomstrande nykterhetsrörelsen. Åtskilliga är de revyer och andra musikaliska äventyr som utspelats på dess scen av medlemmar i den verksamheten.

I början av 1980-talet fick Bogårdens IK en möjlighet att köpa huset. Klubben hade dessförinnan bedrivit mycket av sin ungdomsverksamhet i huset. Icke minst kan vi erinra oss den tid då bordtennisverksamheten startade och den kom att bli mycket framgångsrik. Under ett antal år var Bogårdens IK Hälsinglands näst bästa bordtennisklubb.

År 2014 togs beslut om att byta namn och inriktning för föreningen. Den kom att heta Bygdegårdsföreningen Bogårdens Föreningshus. Föreningens arbete bygger helt på ideellt engagemang, och är politiskt och religiöst obunden. Syftet med föreningen är att driva en allmän samlingslokal, erbjuda mötesplatser och värna mötesfriheten. Dessutom ska föreningen verka för bygdens kulturella utveckling.

Ett annat nykterhetstempel är också en central punkt i området. Det är Nordsjö kapell, som byggdes av IOGT men numera ägs av Arbrå församling. I kapellet bedrivs viss gudstjänstverksamhet. Många av våra bybor har varit på gudstjänster, julotta, bröllop och begravningar i det lilla fina kapellet. I dag firas bara några få gudstjänster per år här.

Förutom Bygdegårdsföreningen bedriver ett par föreningar verksamhet i bygden. Arbrå Östra Fiskevårdsförening hanterar ett antal Put and Take-vatten som är mycket populära. Dalån, som rinner från Dalsjön till Bysjön, är känd för sitt bestånd av flodpärlmussla. Ett stort projekt för att rädda det just nu hotade beståndet kommer att påbörjas inom kort i föreningens regi.

Arbrå Östra Viltvårdsområdesförening förvaltar all jaktmark på östra sidan av Ljusnan. Inom Utomskogen och kringliggande byar sköts älgjakten inom föreningen av Bogårdens och Ängas jaktlag.

Befolkningsstatistik

(SCB 2018-12-31)

Ålder

0- 5	19
6-16	40
17-19	8
20-29	28
30-39	23
40-49	35
50-59	67
60-65	43
66-79	118
80 >	<u>39</u>
Summa	420

Byar i Utomskogen:

Bogården,	Dalsjö	Iste
Nordsjö	Mörtsjö	Snaten
Östansjö		

Kringliggande byar:

Backa	Hänsätter	Medsand,
Nianoret	Roren	Tomterna
Änga		

Föreningsliv

Arbrå Östra Fiskevårdsförening

Arbrå Östra Viltvårdsområdesförening

Brf Bogårdens Föreningshus

Undersviks Fiskevårdsförening

Undersviks Viltvårdsområdesförening

Kontakt:

www.arbraofvf.se

www.arbraostravvo.se

www.utomskogens.com

www.ufvf.se

www.undersvik.vvo.dinstudio.se

Hembygdsgården

Näringsliv

Antal företag i Utomskogen-bygden

(UC AB Marknadsinformation, Stockholm, 2019-01-29)

Jordbruk och skogsbruk	25 *
Skogsbruk	28 *
Fiskodling	2
Tillverkning	4
Övriga tillverkningssektorn	3
Byggnads	12
Handel	7
Transport	0
Hotell och restaurang	0
Företagstjänster	6 **
Övriga	9
Summa	96

* Innefattar alla registrerade jord- och skogsbruk, d v s även mindre privata ägor.

** Förvaltning, konsult- och reklamverksamhet, redovisning och bokföring m m

Utomskogens Hundhälsa. Foto: Berit Bodin.

Översiktsplan

Utdrag ur Översiktsplan

Antagen av kommunfullmäktige 14 december 2015

Vad är en översiktsplan?

Alla kommuner ska enligt plan- och bygglagen ha en översiktsplan som omfattar hela kommunens yta. Översiktsplanen utgör kommunens bedömning av hur mark- och vattenområden i stora drag kommer att användas och hur bebyggelsen ska utvecklas under de närmaste 10-15 åren. Den är inte juridiskt bindande och den aktualitetsprövas varje ny mandatperiod.

www.boverket.se

Bollnäs - möjligheternas kommun

Bollnäs är möjligheternas kommun i Hälsingland. I vår vision för 2030 har vi beslutat att vi vill ha en hållbar utveckling med tillväxt och goda möjligheter till utbildning. Vi vill också ha ett jämställt och miljöanpassat samhälle präglad av trygghet, demokratiska värderingar, mångfald, upplevelser och framtidstro.

www.bollnas.se

Översiktsplanen behandlar bland annat

- Demokrati, hälsa, livskvalitet
- Natur- och kulturmiljöer
- Ekonomi och resurser
- Teknisk försörjning och trafik

(Se www.bollnas.se)

En **SWOT-analys** (*strengths, weaknesses, opportunities, threats*) visar på de styrkor, svagheter, möjligheter och hot/hinder som alla kan utgöra en möjlighet i det framtida arbetet för att skapa en långsiktig och hållbar bygd sett ur ett underifrånperspektiv.

Styrkor

Många vattendrag

Intresse för bygdens historia

Sammanhållning

Kommunikationer från Vallsta med dess utbud

Föreningshuset

Friluftslivet

Fantastisk natur – öppet landskap

Ränningen, fiskesjö med ädelfisk i Nordsjö. Foto: Lisbeth Thyren

Svagheter

Åldern på befolkningen

Tomma hus

Få barnfamiljer

Vägunderhåll

Möjligheter

Hyr en pensionär!

Fårägare kan hyra ut får till de som vill hålla landskapet öppet

Tomma hus för möjlighet till inflyttning

Hot

Färre och färre barn

Minskat engagemang bland de boende

Vår vision inför framtiden

För att kunna genomföra vår vision har vi **prioriterat åtta områden**:

- Vi vill vårda och utveckla landskapet runt bygden
- Vi vill verka för en utveckling av Föreningshusets verksamhet och innehåll
- Vi vill verka för en förnygring av bygden
- Vi vill verka för fler arbetstillfällen i bygden
- Vi vill bevara och utveckla bygdens infrastruktur
- Vi vill skapa opinion i frågor av vikt för bygden
- Vi vill utveckla marknadsföringen av bygden
- Vi vill bevara och utveckla gamla hantverk och metoder

För att vår vision skall kunna bli verklig, krävs att samhällsservicen i Vallsta säkerställs och finns kvar.

Utan bensinstation, affär, skola mm i Vallsta, kommer Utomskogens att få svårigheter att utvecklas i önskvärd riktning.

Visionen i korthet

Landskapet

Vårda, bevara och delge vår fina natur

Vårda och bevara baden Storsand och Istebadet, bland annat med vassröjning

Bevara det öppna landskapet

Naturupplevelser – bad, skidor

Märka upp gamla stigar och leder

Märka upp gamla fastigheter och soldattorp i våra skogar där bara spår av grunden finns kvar – viktigt för att förstå och dokumentera bygdens historia

Vinteraktiviteter (skidspår i närområdet)

Skylta leder, skogsvägar mm

Föredragningar om exempelvis vandringar i Hälsingland

Vårflod vid Dalån.

Foto Lisbeth Thyren

Föreningshuset

Utveckla Föreningshuset till ett Besökscentra, med anställd bemanning som bland annat kan förmedla olika former av kontakter när det gäller boende, aktiviteter mm

Utveckla Föreningshusets standard genom översyn av uppvärmningssystemet samt att utforma och dokumentera underhållningsplaner

System för anmälningar till samtliga aktiviteter via Facebooksidan

Utveckla och initiera skiftande aktiviteter i Föreningshuset – utställningar, kursverksamheter och studiecirkelar av varierande slag, t ex sång, hantverk, ortens historia, samt loppis, höstmarknad, grillafton, sommarcafé, sista aprilfirande

Slå vakt om kulturens utveckling genom kulturkvällar av olika slag, såsom författarkvällar, viskvällar, teaterföreställningar och fester av olika slag

Aktivitetsgrupper utifrån intressen

Utveckla hemsida, Facebookgrupp och andra media med tydligt ägandeskap och ansvar för kontroll och befogenhet av censurering

Sms-grupp för alla medlemmar i Föreningshuset

Starta en ”mys-grupp” där man träffas, fikar, grillar har picknic och bara har det gott

Ge ut ett informationsblad om bygden på webben och i skriftlig form

Skapa en ”välkomstkultur” (informationsmaterial på föreningar, lära känna varandra)

Utforska och dokumentera Utomskogens historia

Samlingsplats – regelbundenhet, differentierat

Lära känna varandra

Skapa mötesplatser

Lekplats

Föryngring

Verka för att det finns bostäder dit barnfamiljer kan flytta. Bra bostäder möjliggör för äldre att lämna sina gårdar och därmed ge utrymme för barnfamiljer

Inventera behovet av barnverksamheter

Få med ungdomar i föreningen

Badplats vid Lill-Nien

Foto: Lisbeth Thyren

Arbetsstillfällen

Dokumentera och offentliggör listor på bygdens hantverkare för att skapa kännedom om dessa och möjlighet att nyttja dess tjänster

Fler företag till bygden

Göra Bönhuset till äldreboende och frigöra hus till yngre familjer

Genomföra en grundläggande inventering av möjligheter att anordna B&B, tältplatser, aktiviteter mm till turister

Infrastruktur

Möjligheter till fiber även utanför Iste och Bogården

Postbil

Skolskjuts

Sjukbuss

Bättre kollektivtrafik (flextrafik)

Enklare bygglovsregler

Verka för att få gehör för behovet av bättre vägar i bygden

Foto: Lisbeth Thyren

Opinionsgrupp

Inventera resurser för krishantering

Marknadsföring

Viktigt med tidig information om attraktioner och arrangemang – återkommande arrangemang bör planeras för hela året

Nyttja utflyttade och nyinflyttade till att sprida information om aktiviteter mm

Hantverk/metoder Att kunna ta del av fårklippning
Tovningskurs
Kolmilan

Byggprojekt i Nordsjö.

Foto: Lisbeth Thyren

Foderautomaten i Östansjö.

Foto:Lisbeth Thyren

Kontaktperson:

Tor Jonsson

070 – 334 61 92

tor.jonsson@helsingenet.com